

بررسی نقش خشم سرکوب شده و احساس آنومی در ابعاد پرخاشگری جوانان با نقش میانجی اعتیاد به فضای مجازی

درسارزم صفت

کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی، گروه روانشناسی، دانشکده روانشناسی، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران.

آیت اله فتاحی*

- مرکز تحقیقات علوم شناختی و رفتاری در پلیس، معاونت بهداشت، امداد و درمان، فرماندهی انتظامی، تهران، ایران.
گروه منابع و سازمان، دانشکده مدیریت و منابع، پژوهشکده علوم سازمانی و مطالعات اجتماعی ناجا، تهران، ایران.

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش خشم سرکوب شده و احساس آنومی در ابعاد پرخاشگری جوانان با میانجیگری اعتیاد به فضای مجازی انجام شد که جزو تحقیقات توصیفی-همبستگی و از نوع مدل معادلات ساختاری بود. نمونه آماری شامل ۳۵۰ نفر بود که به روش نمونه گیری تصادفی - خوشه ای از میان کلیه دانشجویان شهر تبریز انتخاب شدند. ابزار جمع آوری اطلاعات شامل پرسشنامه های پرخاشگری، حالت-صفت خشم، احساس آنومی و اعتیاد به فضای مجازی اینترنت بود. تحلیل داده ها با روش مدل معادلات ساختاری در برنامه PLS انجام شد. یافته ها حاکی از روایی مناسب سازه ها بوده و مدل کلی پژوهش از برازش قوی برخوردار است. نتایج نشان داد که نقش احساس آنومی در ابعاد پرخاشگری و اعتیاد به فضای مجازی، نقش کلی خشم سرکوب شده در پرخاشگری و نقش خشم سرکوب شده در اعتیاد به فضای مجازی معنی دار است. بر اساس نتایج آزمون VAF (شمول واریانس) اثر کل «احساس آنومی» بر «ابعاد پرخاشگری» و «خشم سرکوب شده» در «ابعاد پرخاشگری» از طریق متغیر میانجی «اعتیاد به فضای مجازی» به ترتیب ۲۰/۶ و ۱۷/۷ درصد تبیین می شود. با توجه به نتایج بدست آمده می توان گفت خشم سرکوب شده و احساس آنومی در ابعاد پرخاشگری جوانان با میانجیگری اعتیاد به فضای مجازی نقش دارند.

کلیدواژه ها : خشم سرکوب شده، احساس آنومی، ابعاد پرخاشگری، اعتیاد به فضای مجازی، جوانان.

مقدمه

در طول دهه های اخیر، جوانان و دانشجویان به یک جامعه هدف برای مطالعات پژوهشی تبدیل شده اند. یکی از چالش ها و مشکلات در این دوران آشفتگی هیجانی است (تاشورن و بورهان^۱، ۲۰۲۲). دانشجویانی که از آشفتگی های هیجانی رنج می برند، کاهش قابل توجهی در کیفیت کار یا نوشتن و مشارکت در کلاس، عصبی بودن و پرخاشگری را نشان می دهند (عبدی حمل آباد، کاظمی، ابوطالبی و همکاران، ۱۴۰۲). هیجان ها، پدیده هایی ذهنی، زیستی، هدفمند و اجتماعی می باشند که در افراد مختلف در شرایط یکسانی بروز می کنند و پاسخ های فیزیولوژیک مشخصی را فرا می خوانند. یکی از هیجان هایی که در زندگی همه افراد نقش مهم و مؤثری دارد، هیجان خشم و پرخاشگری است (فتحی، محمدی و بازدار، ۱۳۹۹). پرخاشگری انسان را می توان هر رفتاری دانست که دارای نیت آنی آسیب رسان به دیگران است. این رفتار بعنوان واکنشی به ناکامی می تواند در محیط های ناکام کننده بیشتر دیده شود. یکی از این محیط ها، محیط های تحصیلی مثل دانشگاه ها است. ناکامی های این محیط، می تواند برخی دانشجویان را به پرخاشگری و رفتارهای پرخطر سوق دهد (عظیم پور، نعمتی هابیل و هادیان فرد، ۱۳۹۹). باس^۳ پرخاشگری را به پرخاشگری خصمانه و پرخاشگری ابزاری و از لحاظ ابراز، آن را به چهار دسته کلامی، بدنی، فعال و غیرفعال تقسیم کرده و زیر مجموعه ای نیز برای آنها قائل شده است (فتحی و همکاران، ۱۳۹۹). خشم، حسی طبیعی است که شامل واکنش های عاطفی و ناراحت کننده های به محرک های ادراک شده است که ممکن است ناشی از عوامل درونی مثل افکار و عقاید غیرمنطقی، توقعات نابجا و احساس ناکامی و یا عوامل بیرونی مثل خیانت در امانت، مورد بی اعتنائی قرار گرفتن، ملاحظه نکردن دیگران و مورد توهین و تجاوز واقع شدن باشد (فتحی و همکاران، ۱۳۹۹). خشم ناسازگار یا به صورت رفتاری (یعنی ابراز خشم)، با استفاده از رفتارهای کلامی و فیزیکی، یا به صورت شناختی، با سرکوب خشم آشکار در حالی که خشم درون خود را تجربه می کند (یعنی سرکوب خشم) ابراز می شود (لارسون، جوربرگ، ژائو و همکاران^۴، ۲۰۲۳). می توان افراد را بر حسب شیوه بیان خشم به دو گروه تقسیم کرد: درحالی که گروهی از افراد خشم خود را سرکوب کرده، آن را به سمت درون جهت می دهند و بر خود متمرکز می کنند (بیان خشم به طرف درون)، گروهی دیگر از افراد تمایل دارند خشم خود را به طرف بیرون جهت دهند (محمدی، حسینیان، یزدی و همکاران، ۱۴۰۱). درون ریزی خشم به سرکوب ابراز خشم و احساسات درونی فرد اشاره دارد و خشم ابراز نشده و سرکوب شده عامل خطری برای بروز رفتارهای پرخطر محسوب می شود (حشمتی، فرج پور نیری، کهتری، ۱۳۹۸). از دیگر متغیرهای مهمی که ممکن است بر پرخاشگری در جوانان موثر باشد احساس آنومی است. آنومی به احساس انحراف و بیگانگی از جامعه اشاره می کند (پیلای، ریاض و دوراسامی^۵، ۲۰۲۳). آنومی مستلزم احساس بی اعتمادی، بی هدفی، تضعیف روحیه، عدم ارتباط، بی معنی بودن، بی هنجاری و بی قدرتی است (ویلکا، گنزالس، پاریونا میلان و همکاران^۶، ۲۰۲۲). بر اساس تحقیقات احساس آنومی در افراد بر میزان پرخاشگری تاثیر می گذارد (پولگار متیوز^۷، ۲۰۱۱). از نظر دورکیم، آنومی زمینه ساز ناهنجاری های اجتماعی مختلف است (کاظمی و قاسمی، ۱۴۰۲). آنومی در هر دو سطح فردی و اجتماعی تأثیرات مستقیمی بر بهزیستی و رفتارهای مشکل ساز دارد (ساربو، ندولا، رانکن و همکاران^۸، ۲۰۲۲). یکی دیگر از مسائل مهمی که امروزه نسل جوان با آن درگیر است، اینترنت، فضای مجازی و میزان استفاده از آنها است. فضای مجازی مفهومی است که یک فناوری دیجیتالی به هم پیوسته گسترده را توصیف می کند (ز دزیکوت^۹، ۲۰۲۲). یانگ^{۱۰}

¹ Emotional Distress

² Taşören & and Burhan

³ Buss

⁴ Larsson, Bjureberg, Zhao & Hesser

⁵ Pillay, Riaz & Dorasamy

⁶ Vilca, Gonzales & Pariona-Millán

⁷ Polgar-Matthews

⁸ Sârbu, Nadolu, Runcan, Tomiță & Lazăr

⁹ Zdzikot

¹⁰ Young

(۲۰۰۴) اعتیاد به فضای مجازی و اینترنت را ناتوانی فرد در جلوگیری از استفاده بیش از حد از فضای مجازی، بروز رفتارهایی مانند تنش، بی قراری و پرخاشگری، هنگامی که اینترنت در دسترس نیست، احساس بی معنی بودن و پوچی برای هر ساعتی که بدون اینترنت سپری می شود و اختلالاتی که در تمام جنبه های زندگی یک فرد ناشی از فضای مجازی ایجاد می شود تعریف می کند (یالچین^۱، ۲۰۲۲). در همین زمینه نتایج پژوهش ها نشان داد یکی از عوارض استفاده مداوم از فضای مجازی اعتیاد به اینترنت است که باعث افزایش میزان پرخاشگری و اضطراب در افراد شده است (فتحی، صادقی، ملکی راد و همکاران، ۱۳۹۹). همچنین اعتیاد به اینترنت به طور مثبت با رفتارهای پرخاشگرانه ارتباط داشت (خانلری و فرهادی، ۱۴۰۱). با توجه به عصر فناوری و تغییر سبک های زندگی خانواده ها و ورود شبکه های مجازی و پیچیدگی کنترل و رویارویی با آنها در خانواده ها، بررسی عوامل مؤثر بر میزان پرخاشگری و سازگاری فردی و اجتماعی جوانان و اهمیت درمان آنها لازم به نظر می رسد (فتحی و همکاران، ۱۳۹۹). همچنین وابستگی به فضای مجازی در زندگی روزمره در حال افزایش است و پیامدهای منفی این وابستگی ممکن است بر سلامت روان به اندازه کافی درک نشده باشد (کواک، کیم و اهن^۲، ۲۰۲۲). لذا با توجه به اهمیت پرخاشگری در جوانان و تأثیرات رشدی متغیرهای ذکر شده و همچنین خلا پژوهشی در این خصوص، این پژوهش با هدف بررسی نقش خشم سرکوب شده و احساس انومی در ابعاد پرخاشگری جوانان با نقش میانجی گرایش به استفاده از فضای مجازی انجام شد.

روش

روش تحقیق حاضر به صورت توصیفی از نوع همبستگی و از نوع مدل معادلات ساختاری می باشد. جامعه آماری در این پژوهش کلیه دانشجویان دانشگاه های شهر تبریز در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ بودند و نمونه آماری در این پژوهش، ۳۵۰ نفر از دانشجویان شهر تبریز بودند که با استفاده از روش نمونه گیری تصادفی - خوشه ای انتخاب شدند. به این ترتیب که ابتدا ۴ دانشکده از دانشگاه های شهر تبریز و سپس ۲ دانشکده از بین ۴ دانشکده با استفاده از قرعه کشی انتخاب شدند. از هر دانشکده دو کلاس انتخاب شدند. سپس با هماهنگی اساتید کلاس ها، پرسشنامه ها در کلاس ها توزیع شد و از دانشجویان خواسته شد که پرسشنامه ها را تکمیل نمایند. برای رعایت مسائل اخلاقی و کسب رضایت آنان، نتایج آزمون ها از طریق ایمیل برای دانشجویان علاقه مند ارسال شد. آزمودنی ها در حضور محقق و راهنمایی های او به سؤالات پاسخ دادند و لذا سؤالات احتمالی و مشکلات دانشجویان در پاسخ به سؤالات به صورت مستقیم توسط محقق رفع گردید. داده ها پس از جمع آوری با استفاده از نرم افزار PLS مورد تحلیل آماری قرار گرفتند.

ابزار گردآوری اطلاعات

پرسشنامه پرخاشگری باس و پری^۳: به منظور اندازه گیری پرخاشگری جوانان از پرسشنامه پرخاشگری باس و پری (۱۹۹۲) استفاده شد، که یک ابزار خودگزارشی است و شامل ۲۹ گویه و ۴ زیر مقیاس پرخاشگری جسمانی، پرخاشگری کلامی، خصومت می باشد. نمره گذاری پرسشنامه در طیف لیکرت ۵ درجه ای می باشد. نمره کل برای پرخاشگری با مجموع نمرات مقیاس ها به دست می آید. باس و پری ضریب همسانی درونی این پرسشنامه را ۰٫۸۹ و پایایی آن را با روش بازآزمایی ۰٫۸۰ گزارش کردند. ضریب آلفای کرونباخ برای این پرسشنامه ۰٫۷۸ بیان شده است. همبستگی قوی عوامل با نمره کل پرسشنامه همبستگی ضعیف عوامل با یکدیگر و مقادیر ضریب آلفا همگی بیانگر کفایت و کارایی این پرسشنامه برای کاربرد پژوهشگران و متخصصان و روانشناسان در ایران است (حاجیان و نیکونژاد، ۱۴۰۰).

پرسشنامه^۱ خشم-صفت-حالت^۱ اسپیلبرگر: این پرسشنامه توسط اسپیلبرگر^۲ در سال ۱۹۹۹ ساخته شده است. این پرسشنامه ی 57 ماده ای شامل شش مقیاس، پنج خرده مقیاس، و یک شاخص بیان خشم است که یک اندازه ی کلی از بیان و کنترل خشم را فراهم می گرداند که مقیاس پاسخگویی آن هرگز=1 تا زیاد=4 است. برای هنجاریابی و بررسی ویژگی های روانسنجی STAXI-2، این پرسشنامه توسط اسپیلبرگر و همکاران بر روی 1644 نفر بزرگسال عادی و 276 نفر بیمار روانپزشکی اجرا شد که از اعتبار مطلوبی برخوردار است. ضرایب آلفا برای مقیاس ها و خرده مقیاس های ناظر بر حالت خشم و صفت خشم را 0/84 یا بالاتر و برای مقیاس های ناظر بر بیان خشم، کنترل خشم و شاخص کلی بیان خشم برابر 0/73 یا بالاتر گزارش نمود. ضرایب همبستگی مقیاس صفت خشم با سه اندازه ی مربوط به خصومت محاسبه شد که این ضرایب برای دانشجویان مرد از 0/32 تا 0/71 و برای سربازان از 0/31 تا 0/66 متغیر بوده و همه ضرایب به دست آمده از لحاظ آماری معنادار بودند و روایی همزمان مقیاس نیز مورد تایید قرار گرفت. با توجه به حجم نمونه مورد بررسی در 40 نوجوان پایایی پرسشنامه به روش آلفای کرونباخ 0/80 به دست آمد (محمدی موسوی و بهرامی پور، ۱۴۰۱).

پرسشنامه احساس آنومی: این پرسشنامه ابزاری ۱۳ گویه ای است که توسط پورافکاری و همکاران در سال ۱۳۹۰ برای سنجش میزان آنومی در جوانان طراحی شده است. نمره گذاری مقیاس بصورت طیف لیکرت پنج درجه ای از کاملاً مخالفم با امتیاز یک تا کاملاً موفق با امتیاز پنج می باشد. دامنه نمرات در این پرسشنامه بین ۱۳ تا ۶۵ بوده و امتیاز بالاتر نشان دهنده احساس آنومی بالاتر فرد پاسخ دهنده و بالعکس خواهد بود. با این حال نمرات کمتر از ۲۰ به عنوان آنومی پایین، نمرات بین ۲۱ تا ۴۰ به عنوان آنومی متوسط و نمرات بالاتر از ۴۱ به عنوان آنومی بالا در نظر گرفته می شود. روایی ظاهری و محتوایی و همچنین روایی سازه این مقیاس مورد تایید قرار گرفته است و پایایی آن با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۸۶ گزارش شده است (پورافکاری، حکیمی نیا و عنایتی، ۱۳۹۰).

پرسشنامه اعتیاد به اینترنت یانگ: این پرسشنامه شیوه ای مداد کاغذی برای اندازه گیری اعتیاد به استفاده از اینترنت و فضای مجازی است و برای سنجش میزان وابستگی افراد به کار با اینترنت یا رایانه توسط یانگ^۳ در سال ۱۹۹۸ تهیه شده است. این پرسشنامه شامل 20 ماده می باشد و به روش لیکرت پنج درجه ای از (۵) همیشه تا (۱) به ندرت نمره گذاری می شود. این پرسشنامه استاندارد است و روایی و پایایی آن در مطالعات قبلی با آلفای کرونباخ ۰/۹۰ گزارش شده است. (بحری بیناباج، صادق مقدم، خدادوست و همکاران، ۱۳۹۰). تحلیل داده های گردآوری شده نشان داد، روایی همزمان آن با فرم بلند اعتیاد به اینترنت یانگ ۰/۸۹ می باشد (امیری و سپهریان آذر، ۱۳۹۷).

یافته ها

یافته های توصیفی نشان داد که میانگین پرخاشگری در بین شرکت کنندگان در پژوهش ۱۰۳/۸۵۱ با انحراف معیار ۱۹/۱۳۹ است، میانگین احساس آنومی در بین شرکت کنندگان ۳۵/۴۷۷ با انحراف معیار ۱۲/۱۵۹ و میانگین خشم سرکوب شده در بین شرکت کنندگان ۱۷۵/۴۶۵ با انحراف معیار ۳۰/۸۹۵ است. در ابتدا و پس از آزمون پیش فرض ها، وضعیت توزیع داده ها با استفاده از آزمون شاپیرو-ویلک بررسی شد که نتایج نشان داد که داده ها از توزیع نرمال برخوردار نیستند. بنابراین از آزمون حداقل مربعات جزئی برای تحلیل داده ها استفاده شد. حداقل مربعات جزئی برای ارزیابی مدل های معادلات ساختاری، سه بخش را تحت پوشش قرار می دهد: برازش مدل اندازه گیری، برازش مدل ساختاری و برازش مدلی کلی (داوری و رضازاده، ۱۳۹۲، ۸۸).

برازش مدل اندازه گیری: برای بررسی برازش مدل اندازه گیری از پایایی شاخص، روایی همگرا و روایی واگرا استفاده می شود. برای

¹ State-Trait Anger Expression Inventory 2 | STAXI-2

¹ Spielberger

³ Young

ارزیابی پایایی شاخص، نتایج آزمون تورم واریانس نشان داد که مقدار VIF برای همه گویه‌های پژوهش بزرگتر از ۵ نبود. در نتیجه برای آزمون مدل پژوهش، مشکل همخطی چندگانه وجود نداشت. همچنین، قدر مطلق بار عاملی استاندارد و قدر مطلق آماره t برای گویه‌های ۵۵، ۴۵، ۵۳، ۵۷، ۵۴، ۵۲ و ۵۶ خشم سرکوب‌شده، گویه‌های ۲ و ۱۳ احساس آنومی و گویه‌های ۴ و ۱۶ ابعاد پرخاشگری به ترتیب کمتر از ۰/۴ و ۲/۵۸ بوده و بنابراین از روند پژوهش حذف شدند و برای بقیه گویه‌های پرسشنامه‌ها بزرگتر از ۰/۴ و قدر مطلق آماره t آنها بزرگتر از ۲/۵۸ بود. در نتیجه، بقیه گویه‌های این پرسشنامه‌ها از اعتبار کافی برخوردار بودند.

برای بررسی همگرایی نیز نتایج شاخص‌های پایایی ترکیبی، ضریب آلفای کرونباخ و متوسط واریانس استخراج‌شده استفاده شد که نتایج نشان داد که چون مقدار پایایی ترکیبی برای سه متغیر پژوهش شامل احساس آنومی (۰/۷۵۰)، خشم سرکوب شده و خرده-مقیاس‌ها آن شامل احساس خشمگینانه (۰/۹۴۷)، بروز خشم بیرونی (۰/۸۶۸)، بروز خشم درونی (۰/۷۰۵)، تمایل به بروز فیزیکی خشم (۰/۹۵۵)، تمایل به بروز کلامی خشم (۰/۹۳۹)، خلق و خوش خشمگینانه (۰/۹۱۵)، کنترل خشم بیرونی (۰/۸۲۸) و کنترل خشم درونی (۰/۷۶۶)، واکنش خشمگینانه (۰/۸۶۵)؛ متغیر پرخاشگری و خرده‌مقیاس‌های آن شامل پرخاشگری جسمانی (۰/۸۶۱)، پرخاشگری کلامی (۰/۷۳۱)، خشم (۰/۸۶۳)، خصومت (۰/۸۸۱)؛ و متغیر اعتیاد به فضای مجازی (۰/۹۶۳)، بزرگ‌تر از ۰/۷ بود، مقدار ضریب آلفای کرونباخ برای سه متغیر پژوهش شامل احساس آنومی (۰/۹۱۳)، خشم سرکوب شده و خرده‌مقیاس‌های آن شامل احساس خشمگینانه (۰/۹۲۹)، بروز خشم بیرونی (۰/۸۲۳)، بروز خشم درونی (۰/۷۰۱)، تمایل به بروز فیزیکی خشم (۰/۹۴۱)، تمایل به بروز کلامی خشم (۰/۹۱۹)، خلق و خوش خشمگینانه (۰/۸۷۷)، کنترل خشم بیرونی (۰/۷۶۹) و کنترل خشم درونی (۰/۷۲۹)، واکنش خشمگینانه (۰/۸۱۴)؛ متغیر پرخاشگری و خرده‌مقیاس‌های آن شامل پرخاشگری جسمانی (۰/۸۱۲)، پرخاشگری کلامی (۰/۷۲۳)، خشم (۰/۸۱۳)، خصومت (۰/۸۴۳)؛ و متغیر اعتیاد به فضای مجازی (۰/۹۵۹)، بزرگ‌تر از ۰/۷ بود؛ و میانگین واریانس استخراج شده برای سه سازه (متغیر) پژوهش شامل احساس آنومی (۰/۵۳۵)، خشم سرکوب شده و خرده‌مقیاس‌ها آن شامل احساس خشمگینانه (۰/۷۸۰)، بروز خشم بیرونی (۰/۵۶۳)، بروز خشم درونی (۰/۵۸۶)، تمایل به بروز فیزیکی خشم (۰/۸۰۹)، تمایل به بروز کلامی خشم (۰/۷۵۶)، خلق و خوش خشمگینانه (۰/۷۳۰)، کنترل خشم بیرونی (۰/۵۲۴) و کنترل خشم درونی (۰/۵۵۸)، واکنش خشمگینانه (۰/۵۱۹)؛ متغیر پرخاشگری و خرده‌مقیاس‌های آن شامل پرخاشگری جسمانی (۰/۵۲۷)، پرخاشگری کلامی (۰/۵۰۳)، خشم (۰/۵۷۹)، خصومت (۰/۵۸۵)؛ و متغیر اعتیاد به فضای مجازی (۰/۵۶۴)، بزرگتر از ۰/۵ بود؛ لذا سازه‌های این پژوهش از لحاظ همگرایی و همبستگی از اعتبار کافی برخوردار بود.

در نهایت، برای آزمون روایی سازه‌ها، از ماتریس همبستگی پیرسون و شاخص روایی منفک استفاده شده و جدول ۲ نتایج ماتریس همبستگی پیرسون و شاخص روایی منفک را نشان می‌دهد. مقادیر روی قطر اصلی این ماتریس، ریشه دوم میانگین واریانس تبیین شده (AVE) را نشان می‌دهد.

جدول ۲ نتایج ماتریس همبستگی پیرسون و شاخص روایی منفک

[illegible]

12th International Conference onObstetrics, Infertility
and Mental health

Event Place: Tbilisi, Georgia

www.wmconf.ir

دوازدهمین کنفرانس بین المللی

زن، زایمان، ناباروری و بهداشت روانی | گرجستان

12th International Conference on Obstetrics, Infertility and Mental health
PUBLISH IN JOURNALS ۲۲ شهریور ماه ۱۴۰۲

مجازی														
۴-بروز خشم بیرونی	۰/۳۳۴	۰/۴۱۷	۰/۶۸۱	۰/۷۸۴										
۵-بروز خشم درونی	۰/۳۴۱	۰/۳۳۳	۰/۵۳۵	۰/۶۲۹	۰/۶۳۳									
۶-تمایل به بروز فیزیکی خشم	۰/۴۸۷	۰/۴۳۵	۰/۶۶۰	۰/۸۰۳	۰/۹۰۰	۰/۹۰۶								
۷-تمایل به روز کلامی خشم	۰/۴۳۲	۰/۴۴۸	۰/۶۴۷	۰/۷۸۰	۰/۸۶۹	۰/۸۹۹	۰/۹۲۲							
۸-خشم	۰/۱۷۶	۰/۴۹۸	۰/۳۲۷	۰/۴۵۹	۰/۲۵۴	۰/۴۷۶	۰/۴۷۵	۰/۶۹۲						
۹-خشم سرکوب شده	۰/۴۲۶	۰/۸۸۹	۰/۴۱۷	۰/۸۶۸	۰/۸۰۳	۰/۹۱۶	۰/۸۹۹	۰/۴۳۶	۱/۰۰۰					
۱۰- خصوصیت	۰/۳۱۵	۰/۶۱۱	۰/۷۶۸	۰/۵۱۹	۰/۴۵۸	۰/۶۰۸	۰/۶۳۵	۰/۵۸۶	۰/۶۹۷	۰/۷۳۷				
۱۱-خلق و خوق خشمگینانه	۰/۲۹۶	۰/۷۹۵	۰/۳۶۴	۰/۸۰۴	۰/۶۲۶	۰/۷۹۹	۰/۷۹۵	۰/۵۲۲	۰/۸۵۵	۰/۵۴۴	۰/۸۶۹			
۱۲-واکنش خشمگینانه	۰/۳۵۳	۰/۷۵۵	۰/۴۱۴	۰/۸۴۴	۰/۷۲۰	۰/۵۲۷	۰/۸۴۳	۰/۴۴۴	۰/۷۶۴	۰/۷۷۲	۰/۶۰۵	۰/۷۸۷		
۱۳- برخاشگری	۰/۲۶۵	۰/۶۱۸	۰/۴۲۸	۰/۵۶۸	۰/۳۹۷	۰/۶۱۲	۰/۶۱۹	۰/۵۸۷	۰/۹۱۵	۰/۶۰۱	۰/۵۵۴	۰/۹۰۰	۱/۰۰۰	
۱۴- برخاشگری جسمانی	۰/۲۴۹	۰/۶۳۰	۰/۴۱۲	۰/۶۰۷	۰/۳۹۳	۰/۶۴۵	۰/۶۳۲	۰/۷۹۶	۰/۶۱۸	۰/۹۱۸	۰/۶۲۵	۰/۶۰۱	۰/۶۵۴	۰/۹۴۴

۱۵-	۰/۲۸۱	۰/۵۵۵	۰/۳۶۲	۰/۵۲۷	۰/۳۷۸	۰/۵۵۶	۰/۵۶۰	۰/۷۳۶	۰/۵۴۳	۰/۷۵۴	۰/۵۳۷	۰/۴۸۴	۰/۷۷۷	۰/۶۳۵	۰/۸۶۲
برخاشگری کلامی															
۱۶- کنترل خشم بیرونی	۰/۳۹۷	۰/۵۴۴	۰/۱۳۴	۰/۵۰۹	۰/۶۶۲	۰/۵۹۶	۰/۵۴۶	۰/۰۴۶	۰/۲۵۸	۰/۴۶۵	۰/۴۵۲	۰/۲۱۸	۰/۲۷۶	۰/۲۴۹	۰/۶۵۱
۱۷- کنترل خشم درونی	۰/۳۷۶	۰/۵۳۹	۰/۱۵۵	۰/۵۲۶	۰/۶۷۸	۰/۵۸۲	۰/۵۳۹	۰/۰۸۴	۰/۷۲۸	۰/۲۶۵	۰/۵۰۰	۰/۴۵۸	۰/۲۲۹	۰/۲۴۳	۰/۵۹۸

جدول ۲ نشان می‌دهد که مقادیر موجود بر روی قطر اصلی دارای بیشترین مقدار ستون بوده که این امر نشان دهنده‌ی روایی مناسب سازه‌ها می‌باشد.

برازش مدل ساختاری: شاخص‌های برازش ساختاری شامل ضریب تعیین یا R^2 و معیار Q^2 و مقدار t است. ابتدایی‌ترین معیار برای سنجش رابطه بین سازه‌ها در مدل بخش ساختاری اعداد معنی‌داری t است. در صورتی که مقدار t از ۱/۹۶ بیشتر باشد، نشان از صحت رابطه بین سازه‌ها در سطح اطمینان ۹۵ درصد است. ضریب تعیین (R^2) معیاری است که نشان‌دهنده تأثیر یک متغیر برون‌زا بر یک متغیر درون‌زا دارد و Q^2 یا شاخص استون‌گیزر که قدرت پیش‌بینی مدل را مشخص می‌سازد. نتایج این آزمون‌ها در جدول ۳ ارائه شده است.

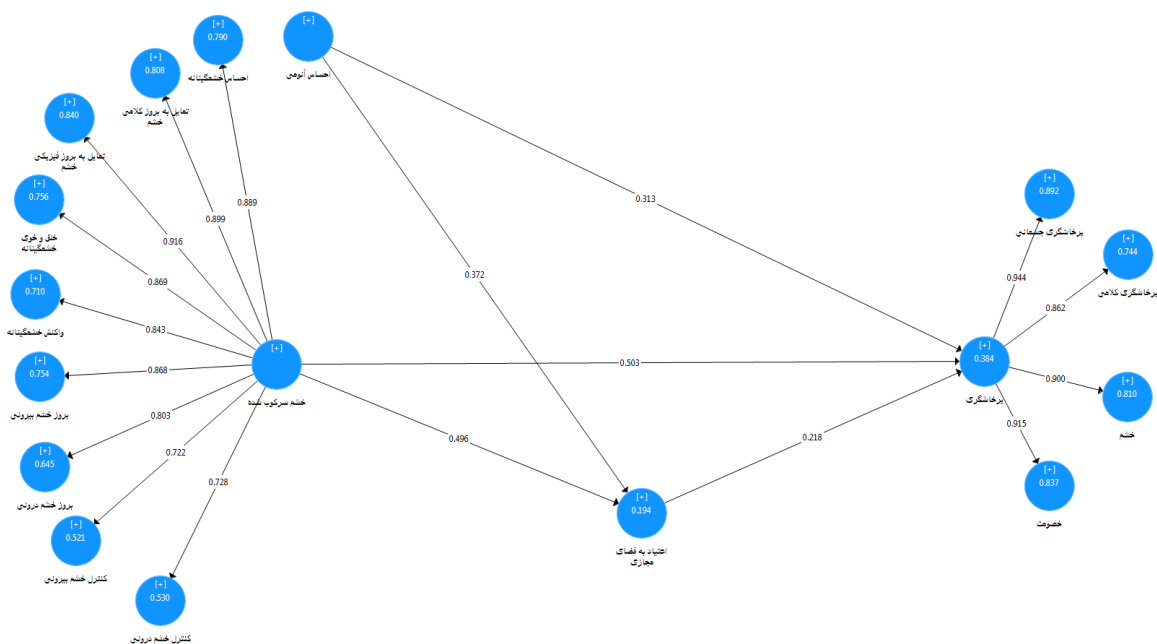
جدول ۳. برازش مدل ساختاری

متغیر	Q^2	R^2
احساس آنومی	۰/۴۰۳	متغیر برونزا
احساس خشمگینانه	۰/۶۳۷	متغیر برونزا
بروز خشم بیرونی	۰/۳۲۸	متغیر برونزا
بروز خشم درونی	۰/۱۲۵	متغیر برونزا
تمایل به بروز فیزیکی خشم	۰/۶۶۵	متغیر برونزا
تمایل به بروز کلامی خشم	۰/۵۸۵	متغیر برونزا
خشم سرکوب شده	۱/۰۰۰	متغیر برونزا
خلق و خوق خشمگینانه	۰/۵۳۷	متغیر برونزا
واکنش خشمگینانه	۰/۳۱۴	متغیر برونزا
کنترل خشم بیرونی	۰/۲۸۶	متغیر برونزا

متغیر برونزا	۰/۲۱۷	کنترل خشم درونی
۰/۳۷۶	۰/۲۸۸	پرخاشگری جسمانی
۰/۲۹۱	۰/۱۸۱	پرخاشگری کلامی
۰/۳۸۲	۰/۳۰۸	خشم
۰/۳۹۹	۰/۳۳۹	خصوصیت
۰/۲۷۰	۱/۰۰۰	پرخاشگری
۰/۲۹۱	۰/۵۰۳	اعتیاد به فضای مجازی

جدول ۳ نشان می‌دهد که مقادیر R^2 و Q^2 به ترتیب بالای ۰/۱۹ و ۰/۱۵ به دست آمده‌اند و بنابراین می‌توان به برازش مدل از بعد ساختاری اعتماد کرد، هر چقدر این اعداد به یک نزدیکتر باشند، قدرت برازش ساختاری مدل بالاتر است.

برازش مدل کلی: در نهایت برازش مدل کلی که دو بخش قبلی مدل اندازه‌گیری و ساختاری را کنترل می‌کند، در نرم‌افزار PLS از طریق معادله $Gof = \sqrt{communality \times R^2}$ محاسبه می‌شود. یعنی ابتدا مقادیر اشتراکی را محاسبه و سپس در میانگین ضریب تعیین ضرب و جذر آن را به عنوان شاخص برازش مدل کلی تحقیق معرفی می‌کنیم که در پژوهش حاضر ۰/۳۹۰ به دست آمده و با توجه به اینکه مقادیر ۰/۰۱، ۰/۲۵ و ۰/۳۶ به ترتیب برای برازش ضعیف، متوسط و قوی مدل کلی معرف شده، بنابراین مقدار ۰/۳۹۰ نشان از برازش کلی قوی مدل دارد. در ادامه تحلیل روابط با استفاده از آزمون بوت‌استرپ انجام شده که نتایج آن در شکل ۱ و جدول ۴ و ۵ ارائه شده است. مدل آزمون شده پژوهش بر اساس شکل ۱ نشان می‌دهد که مقدار t محاسبه شده برای تمامی ضرایب مسیر بزرگتر از ۱/۹۶ است و بنابراین در سطح ۰/۰۱ معنادار محسوب می‌شوند.

شکل ۱. مدل پژوهش بر اساس ضرایب مسیر

جدول ۴ مسیرهای مستقیم و غیرمستقیم و معنی داری را نشان می دهد. برای بررسی نقش واسطه ای اعتیاد به فضای مجازی در نقش احساس آنومی و خشم سرکوب شده در ابعاد پرخاشگری از آزمون سوبل استفاده شده که نتایج آن نیز در جدول ۴ ارائه شده است.

جدول ۴. ضرایب مسیرها، مقدار t و آزمون سوبل (نقش احساس آنومی در ابعاد پرخاشگری با واسطه گری اعتیاد به فضای مجازی)

فرضیه ها	ضریب مسیر	t آماره	P-value	آماره Z	شاخص VAF
پر خاشگری ← احساس آنومی	۰/۳۱۳	۲/۲۲۰	۰/۰۵ <	-	-
اعتیاد به فضای مجازی ← احساس آنومی	۰/۳۷۲	۲/۰۳۵	۰/۰۵ <	-	-
پر خاشگری ← اعتیاد به فضای مجازی	۰/۲۱۸	۴/۶۷۹	۰/۰۵ <	-	-
پر خاشگری ← اعتیاد به فضای مجازی ← احساس آنومی	-	-	۰/۰۵ <	۳/۱۶۵	۰/۲۰۶
پر خاشگری ← احساس خشمگینانه	۰/۲۱۹	۲/۴۹۴	۰/۰۵ <	-	-
پر خاشگری ← بروز خشم بیرونی	۰/۳۱۴	۲/۴۵۴	۰/۰۵ <	-	-
پر خاشگری ← بروز خشم درونی	۰/۳۰۱	۲/۰۱۱	۰/۰۵ <	-	-
پر خاشگری ← تمایل به بروز فیزیکی خشم	۰/۳۶۰	۲/۵۰۶	۰/۰۵ <	-	-
پر خاشگری ← تمایل به بروز کلامی خشم	۰/۳۵۰	۲/۳۱۷	۰/۰۵ <	-	-
پر خاشگری ← خلق و خوق خشمگینانه	۰/۲۱۱	۲/۳۳۵	۰/۰۵ <	-	-
پر خاشگری ← واکنش خشمگینانه	۰/۲۱۶	۲/۱۹۸	۰/۰۵ <	-	-
پر خاشگری ← کنترل خشم بیرونی	۰/۳۳۱	۲/۳۱۰	۰/۰۵ <	-	-
پر خاشگری ← کنترل خشم درونی	۰/۳۲۴	۲/۵۲۵	۰/۰۵ <	-	-
پر خاشگری ← خشم سرکوب شده	۰/۵۰۳	۸/۹۷۱	۰/۰۵ <	-	-
اعتیاد به فضای مجازی ← خشم سرکوب شده	۰/۴۹۶	۹/۰۳۸	۰/۰۵ <	-	-
پر خاشگری ← اعتیاد به فضای مجازی ← احساس خشمگینانه	-	-	۰/۰۵ <	۳/۱۱۰	۰/۱۷۴
پر خاشگری ← اعتیاد به فضای مجازی ← بروز خشم بیرونی	-	-	۰/۰۵ <	۲/۹۳۴	۰/۱۶۳
پر خاشگری ← اعتیاد به فضای مجازی ← بروز خشم درونی	-	-	۰/۰۵ <	۲/۹۹۰	۰/۱۶۲
پر خاشگری ← اعتیاد به فضای مجازی ← تمایل به بروز فیزیکی خشم	-	-	۰/۰۵ <	۳/۵۳۵	۰/۱۶۵

۰/۱۷۱	۳/۴۵۸	۰/۰۵<	-	-	پرخاشگری ← اعتیاد به فضای مجازی ← تمایل به بروز کلامی خشم
۰/۱۶۹	۳/۰۲۵	۰/۰۵<	-	-	پرخاشگری ← اعتیاد به فضای مجازی ← خلق و خوق خشمگینانه
۰/۱۵۳	۲/۵۹۹	۰/۰۵<	-	-	پرخاشگری ← اعتیاد به فضای مجازی ← واکنش خشمگینانه
۰/۱۵۶	۲/۶۱۸	۰/۰۵<	-	-	پرخاشگری ← اعتیاد به فضای مجازی ← کنترل خشم بیرونی
۰/۱۷۳	۳/۰۳۴	۰/۰۵<	-	-	پرخاشگری ← اعتیاد به فضای مجازی ← کنترل خشم درونی
۰/۱۷۷	۴/۱۰۵	۰/۰۵<	-	-	پرخاشگری ← اعتیاد به فضای مجازی ← خشم سرکوب شده

با توجه به جدول ۴ مشاهده می‌شود که ضریب مسیر و آماره‌ی t مربوط به نقش احساس آنومی در ابعاد پرخاشگری ($\beta=0/313$ ، $t=2/220$) معنی‌دار است، زیرا مقدار آماره‌ی t بزرگتر از $1/96$ است. ضریب مسیر و آماره‌ی t مربوط به نقش احساس آنومی در اعتیاد به فضای مجازی ($\beta=0/352$ ، $t=0/372$) معنی‌دار است. ضریب مسیر و آماره‌ی t مربوط به نقش احساس خشمگینانه در پرخاشگری ($\beta=0/314$ ، $t=0/219$) معنی‌دار است. ضریب مسیر و آماره‌ی t مربوط به نقش بروز خشم بیرونی در پرخاشگری ($\beta=0/314$ ، $t=2/454$) معنی‌دار است. ضریب مسیر و آماره‌ی t مربوط به نقش بروز خشم درونی در پرخاشگری ($\beta=0/112$ ، $t=0/301$) معنی‌دار است. ضریب مسیر و آماره‌ی t مربوط به نقش نکایل به بروز فیزیکی خشم در پرخاشگری ($\beta=0/506$ ، $t=0/360$) معنی‌دار است. ضریب مسیر و آماره‌ی t مربوط به نقش تمایل به بروز کلامی خشم در پرخاشگری ($\beta=0/317$ ، $t=0/350$) معنی‌دار است. ضریب مسیر و آماره‌ی t مربوط به نقش خلق و خوی خشمگینانه در پرخاشگری ($\beta=0/335$ ، $t=0/211$) معنی‌دار است. ضریب مسیر و آماره‌ی t مربوط به نقش واکنش خشمگینانه در پرخاشگری ($\beta=0/198$ ، $t=0/216$) معنی‌دار است. ضریب مسیر و آماره‌ی t مربوط به نقش کنترل خشم بیرونی در پرخاشگری ($\beta=0/310$ ، $t=0/331$) معنی‌دار است. ضریب مسیر و آماره‌ی t مربوط به نقش کنترل خشم درونی در پرخاشگری ($\beta=0/525$ ، $t=0/324$) معنی‌دار است. ضریب مسیر و آماره‌ی t مربوط به نقش کلی خشم سرکوب شده در پرخاشگری ($\beta=0/971$ ، $t=0/503$) معنی‌دار است. همچنین، ضریب مسیر و آماره‌ی t مربوط به نقش خشم سرکوب شده در اعتیاد به فضای مجازی ($\beta=0/389$ ، $t=0/496$) معنی‌دار است.

در بررسی نقش واسطه‌ای اعتیاد به فضای مجازی با استفاده از آزمون سوبل، اگر قدرمطلق Z از $2/58$ بزرگتر باشد، آنگاه اثر غیرمستقیم متغیر مستقل روی متغیر وابسته از طریق متغیر واسطه با اطمینان ۹۹ درصد معنادار است. شاخص VAF نشان‌دهنده‌ی این است که چه نسبتی از اثر کل، مربوط به اثرات غیرمستقیم است و با $VAF=a \times b / a \times b + c$ محاسبه می‌شود. بنابراین همانطور که در جدول ۴ نیز می‌توان مشاهده کرد، نقش متغیر «احساس آنومی» در «ابعاد پرخاشگری» از طریق متغیر میانجی «اعتیاد به فضای مجازی» معنادار است. زیرا مقدار قدر مطلق آماره‌ی Z ($3/165$) بزرگتر از $2/58$ است. همچنین، بر اساس نتایج آزمون VAF (شمول واریانس) می‌توان گفت که اثر کل متغیر «احساس آنومی» روی «ابعاد پرخاشگری» از طریق متغیر میانجی «اعتیاد به فضای مجازی» $20/6\%$ تبیین می‌شود. نقش متغیر «خشم سرکوب شده» در «ابعاد پرخاشگری» از طریق متغیر میانجی «اعتیاد به فضای مجازی» معنادار است. زیرا مقدار قدر مطلق آماره‌ی Z ($4/105$) بزرگتر از $2/58$ است. همچنین، بر اساس نتایج آزمون VAF (شمول واریانس) می‌توان گفت که اثر کل متغیر «خشم سرکوب شده» روی «ابعاد پرخاشگری» از طریق متغیر میانجی «اعتیاد به فضای مجازی» $17/7\%$ تبیین می‌شود.

بحث و نتیجه گیری

هدف از پژوهش حاضر، بررسی نقش خشم سرکوب شده و احساس آنومی در ابعاد پرخاشگری جوانان با نقش میانجی اعتیاد به فضای مجازی در بین دانشجویان دانشگاه آزاد تبریز بود. نتایج پژوهش نشان داد که بین خشم سرکوب شده و پرخاشگری رابطه معنی دار وجود دارد، که با یافته های هی و ویلیامز^۱ (۲۰۱۳)، شارف^۲ (۲۰۱۵)، مایلز، منفی، ونر و همکاران^۳ (۲۰۱۶)، مک مناس، رونا، دیکسون و همکاران^۴ (۲۰۱۵) خانلری و همکاران^۵ (۱۴۰۱)، جوادی و بارانی (۱۳۹۶)، نظری، لطفی و امینی (۱۳۹۹) و ذوقی (۱۴۰۱) همسو بود. سرکوب خشم نوعی سبک مقابله ای اجتنابی است که موجب پرخاشگری در افراد می شود، سبک های مقابله به تلاش های خاص، اعم از رفتاری و روانی، اشاره دارد که افراد برای تسلط، تحمل، کاهش یا به حداقل رساندن رویدادهای استرس زا به کار می گیرند (حاجیان و همکاران، ۱۴۰۰). افراد با سطح بالایی از خشم سرکوب شده بیشتر درگیر رفتارهای خشن و پرخاشگرانه یا پرخطر هستند که ممکن است منجر به پرخاشگری شود (مورون و بیولیک مورون^۵، ۲۰۲۱). طبق تحقیقات اخیر افرادی که برای تنظیم احساسات از استراتژی سرکوب بیانی بیشتر استفاده می کردند، دارای سطوح بالاتری از عواطف منفی بودند که به نوبه خود با سطوح بالاتری از پرخاشگری همراه بود (گاتیرز کوبو، مگیاس روبلس، گومز لیل و همکاران^۶، ۲۰۲۳). یافته ها با تحقیقات در مورد کنترل بیش از حد خشم مطابقت دارد که نشان می دهد استفاده همیشگی و غیرقابل انعطاف از استراتژی هایی مانند سرکوب کردن، ممکن است تمایلات پرخاشگرانه بعدی را افزایش دهد (لارسون و همکاران، ۲۰۲۳). در تبیین نتایج می توان گفت دشواری در تنظیم هیجانات و سبک های مقابله ای ناسازگارانه از جمله سرکوب خشم با افزایش حالات و عواطف منفی، موجب بروز پرخاشگری در افراد می شود. نتایج دیگر پژوهش حاضر نشان داد که بین احساس آنومی با پرخاشگری رابطه معنی داری وجود دارد. از نظر مرتن، ناتوانی در رسیدن به اهداف خاص ممکن است مستقیماً متناسب با رفتار انحرافی جوانان مرتبط باشد؛ به طوری که جوانان و نوجوانان به دنبال راه هایی برای جایگزینی آن اهداف باشند (حسین زاده، بوداکی و خمیسی، ۱۴۰۱). وقتی جامعه کاملاً بر فرد کنترل دارد وی نوعی احساس بی قدرتی خواهد کرد؛ زمانی که هدف و هنجار از دید فرد پوچ و بی محتوا است وی نوعی احساس جدایی و انزوای اجتماعی خواهد داشت و زمانی که فرد ارزش ها و هنجارهای اجتماعی را نپذیرد دچار نوعی احساس بی هنجاری می شود. به نظر مرتن هر سه جنبه بیگانگی یعنی احساس بی قدرتی، بی هنجاری و انزوا مجموعاً و یا به صورت منفرد در فرد می تواند تظاهر کند و همین مساله می تواند موجب بروز پرخاشگری در افراد با تجربه آنومی باشد (پاک خصال، ۱۳۹۴). اوسوا، اوسوا، کاستینا و همکاران^۷ (۲۰۲۱) مطرح کردند که بین آنومی فرد و رفتار انحرافی افراد ارتباط معنی داری وجود دارد. در حالی که استفاده از فضای مجازی برای مردم راحتی به ارمغان می آورد، بدون شک مشکلات زیادی را نیز به همراه دارد و بیشتر افراد از آن برای افراط در بازی ها، فحش دادن، انتشار اطلاعات نادرست و حتی برخی رفتارهای غیرقانونی استفاده می کنند. لذا به عنوان یک موضوع مهم در استفاده از فضای مجازی، مشکل اخلاق اینترنتی نگران کننده است و پدیده آنومی اخلاقی به کرات رخ می دهد، به ویژه در جوانان که گروه های اصلی فعال در اینترنت و فضای مجازی هستند و از آنجا که آنها کنجکاو قوی اما کنترل نفس ضعیفی دارند، توانایی نسبتاً ضعیفی برای شناسایی و مقاومت در برابر اطلاعات بد دارند و به راحتی خود را در دنیای پیچیده فضای مجازی گم می کنند (ینگ^۸، ۲۰۲۲). یک حالت آنومیک ممکن است از طریق افزایش احساس عصبانیت بر رفاه افراد تأثیر منفی بگذارد و عصبانیت با پرخاشگری در زندگی روزمره شهری مرتبط است (مویانو دیاز، پالومو-ولز، اولیووس یارا و همکاران^۹، ۲۰۲۳). زمانی که افراد در رسانه های

¹ Hay & Williams

² Sharf

³ Miles, Menefee, Wanner, Teten Tharp & Kent

⁴ MacManus, Rona, Dickson, Somaini, Fear & Wessely

⁵ Morón, & Biolik-Morón

⁶ Gutiérrez-Cobo, Megías-Robles & Gómez-Leal

⁷ Usova, Usov, Kostina & Duran

⁸ Yang

⁹ Moyano-Díaz, Palomo-Vélez, Olivos-Jara & Maya-López

اجتماعی، خود را در مقایسه با دیگران ضعیف بدانند، می‌تواند باعث تشدید آنومی اجتماعی شود، زیرا ممکن است احساس کنند از هنجارها و ارزش‌های اجتماعی جدا شده‌اند و این مقایسه اجتماعی می‌تواند منجر به رفتارهای پرخطر (ویلانوا-وموئا، هرررا، سانچز هرناندز و همکاران^۱، ۲۰۲۳). همچنین سهولت و راحتی ارتباطات تفریحی در فضای مجازی می‌تواند باعث شود افراد زمان زیادی را به صورت آنلاین صرف کنند و به دنبال حواس‌پرتی و فرار از چالش‌های زندگی واقعی یا احساس قطع ارتباط باشند که این اتکای بیش از حد به فضای مجازی برای تعامل اجتماعی می‌تواند منجر به جدا شدن از ساختارهای اجتماعی واقعی مانند خانواده، دوستان و جوامع محلی شود و احساس آنومی را تشدید کند و این جدایی، همراه با تمایل به جستجوی رضایت فوری و تحریک آنلاین، می‌تواند افراد را به سمت انجام رفتارهای غیرقانونی یا مخاطره آمیز برای تحقق خواسته های خود یا کاهش احساس پوچی سوق دهد (فتحی، صادقی، ملکی راد و همکاران، ۱۳۹۹). در تبیین نتایج می‌توان گفت انزوای اجتماعی و فقدان حمایت اجتماعی، موجب ایجاد بی‌هنجاری، بیگانگی اجتماعی و احساس آنومی در افراد می‌شود و عدم ارضای نیازهای بنیادین روانشناختی و احساس آنومی در جامعه موجب آشفتگی روانی و فکری در جوانان می‌شود و احساس ناکامی حاصل از این عدم ارضا نیازها موجب پرخطرگری در افراد می‌شود و از طرفی استفاده از فضای مجازی به صورت گسترده و با محتوای آشفته این احساس ناکامی را تشدید می‌کند و موجب افزایش پرخطرگری در جامعه می‌شود.

مرور ادبیات مرتبط نشان داد بین اعتیاد به فضای مجازی و سبک ابراز خشم همبستگی مثبت وجود دارد. می‌توان گفت زمان استفاده روزانه از فضای مجازی خشم و اعتیاد به فضای مجازی و اینترنت را افزایش می‌دهد و با افزایش زمان اختصاص داده شده به فضای مجازی، این عصبانیت افزایش می‌یابد (یالچین، ۲۰۲۲). نتایج پژوهش پیری، امیری مجد، بزازیان و همکاران (۱۳۹۸) و ذوقی، آجیل چی، شاهرضا گم‌سای و همکاران (۱۳۹۹) مشخص کرد بین اعتیاد به اینترنت و دشواری در تنظیم هیجان رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. در پژوهش گازو، محسنه، ابود و همکاران^۲ (۲۰۲۰) بین اعتیاد به اینترنت و راهبردهای مقابله ای هیجان محور و اجتنابی رابطه مثبت و معنادار مشاهده شد (ذوقی، ۱۴۰۱). تنظیم هیجان به معنی توانایی فرد (هنگامی که لازم و مضطرب است) برای درک و قبول احساس خود و همچنین استفاده از راهبردهای مدیریت مناسب برای هیجان های ناخوشایند است (هورمس، کرنز و تیمکو^۳، ۲۰۱۴). استفاده از اینترنت ممکن است به عنوان یک عملکرد تنظیم کننده هیجانات برای افرادی باشد که در تنظیم هیجانات دشواری و نقص دارند. این استفاده بیش از حد از اینترنت به آنها کمک می‌کند تا حواس خود را از هیجان منفی دور کنند یا احساسات تنهایی را کنترل کنند و در نهایت به اعتیاد اینترنتی مبتلا شوند. از طرف دیگر، ممکن است جست و جوی حمایت اجتماعی آنلاین از طرف افراد را به دنبال داشته باشد که باعث افزایش خطر اعتیاد اینترنتی می‌شود (پیری و همکاران، ۱۳۹۸). یافته ها نشان می‌دهد افرادی که اعتیاد به اینترنت دارند به احتمال بیشتری دشواری تنظیم هیجان دارند، برای مثال کسل، کاپلان و فیوروانتی^۴ (۲۰۱۶) نشان دادند که هرچه دشواری تنظیم هیجان بیشتر باشد، استفاده بیش از حد از اینترنت افزایش می‌یابد. یافته هورمس و همکاران (۲۰۱۴) بیانگر این بود که افرادی که در تنظیم هیجاناتشان نقص دارند، اغلب از هیجان های منفی از طریق رفتارهای اعتیادی اجتناب می‌کنند. در نتایج پژوهش نظری و همکاران (۱۳۹۹) مشخص شد متغیر دشواری در تنظیم هیجان رابطه بین رفتارهای پرخطر و اعتیاد به اینترنت را میانجی گری می‌کند (ذوقی، ۱۴۰۱). افرادی که در زندگی شان هنگام مواجهه با مشکلات راهبردهای مقابله ای ناسازگارانه دارند و انتظار دارند که اینترنت بتواند برای افزایش خلق مثبت یا کاهش خلق منفی استفاده شود، به احتمال بیشتری دچار اعتیاد به اینترنت می‌شوند. همچنین تأثیر جنبه های آسیب شناسی روانی هم بر راهبردهای مقابله ای و هم بر

¹ Villanueva-Moya, Herrera, Sánchez-Hernández & Expósito

² Gazo, Mahasneh, Abood, & Muhediat

³ Hormes, Kearns & Timko

⁴ Casale, Caplan & Fioravanti

انتظارات استفاده از اینترنت نشان دهنده این است که نشانه های بیشتر افسردگی و اضطراب اجتماعی می تواند ریسک راهبردهای مقابله ای ناسازگارانه و همچنین انتظار اینکه اینترنت می تواند در مواجهه با استرس یا خلق منفی مفید باشد را افزایش دهد (جوکار، کرمی و مومنی، ۱۴۰۱). مشکلات تنظیم هیجان و کنترل تکانه در کاربران مبتلا به اعتیاد اینترنتی در تحقیقات متعددی اثبات شده است (ژانگ، هو، وو و همکاران^۱، ۲۰۲۲، وارنبرگ، توماسیو و پاسکه^۲، ۲۰۲۱ و هوروود و انگلیم^۳، ۲۰۲۰). در تبیین این موارد می توان گفت راهبرد های ناسازگارانه ای مثل خشم سرکوب شده و دشواری تنظیم هیجان، افراد را برای فرار از هیجانات منفی به سوی اعتیاد به فضای مجازی و اینترنت سوق می دهد و این نوع مقابله ی ناکارآمد بین پرخاشگری و اعتیاد به فضای مجازی میانجی گری می کند.

استفاده کنترل نشده از فضای مجازی، فرد را در معرض خطر اثرات مضر سلامت روانی قرار می دهد که از جمله آنها می توان به مشکلات اضطراب و استرس، افسردگی و اعتیاد الکترونیکی اشاره کرد (فتحی، صادقی، ملکی راد و همکاران، ۱۳۹۹ و ژانگ، بای، جیانگ و همکاران^۴، ۲۰۱۹). همچنین فیس، دالینگر، مریت و همکاران^۵ (۲۰۱۹) نشان دادند که ادراک سطح بالایی از استرس می تواند به افسردگی، پرخاشگری و مشکلات جدی سلامتی منجر شود. چگونگی مقابله با استرس با سلامت روان ارتباط دارد و استرس می تواند سطح پرخاشگری را در افراد بالا ببرد. منابع استرس را با تأثیرات شناختی، هیجانی و رفتاریشان سیستم ایمنی فرد را دچار مشکل می کنند، بنابراین فرد برای حفظ ایمنی خود، ممکن است دست به رفتارهای پرخاشگرانه بزند. لذا یکی از عوامل مهم اثر غیر مستقیم استرس ادراک شده بر پرخاشگری بود که با مطالعات زهیری و کوشکی (۱۳۹۷)، منصوری، شهدادی، عارفی و همکاران^۶ (۲۰۱۶)، شلانی، علیمرادی و صادقی^۷ (۲۰۱۸)، هربرت و فورمن^۸ (۲۰۱۱)، بیلینگز و موس^۹ (۱۹۸۴) همسو بود. یافته به دست آمده را می توان این گونه تبیین کرد که زمانی که افراد با استرس مواجه می شوند درگیر حالات و عواطف منفی شده و این امر به نوبه خود موجب پرخاشگری در افراد می شود (حاجیان و همکاران، ۱۴۰۰). همچنین، برخی از مطالعات نشان می دهند که استفاده زیاد از شبکه های مجازی با رفتارهای پرخطر و غیرقانونی نیز همراه است (فتحی، شرفی رهنمو و آقازاده، ۱۴۰۱). در این رابطه وانگ، هائو، تو و همکاران^{۱۰} (۲۰۲۲) خاطر نشان ساختند که مرور ادبیات مرتبط حاکی از ارتباط معنی دار بین اعتیاد به اینترنت و رفتارهای مخاطره آمیز سلامت در میان جوانان بود. طبق نتایج پژوهش آیاس و همکاران (۲۰۰۸) فضای مجازی و اینترنت، کاربران را در مقابل ابراز خشم و پرخاشگری آزاد گذاشته و بدین سبب به نوعی افراد بدون تجربه پیامدهای پرخاشگری، آن را ابراز می کنند. بدین ترتیب افرادی که در دنیای واقعی در معرض خشونت بوده و به نوعی خشونت را تجربه نمودند و امکان مقابله به مثل نیافتند اینترنت را محیطی امن و آسان برای تخلیه خشم خود می بینند (خانلری و همکاران، ۱۴۰۱). همچنین نام^{۱۱} (۲۰۲۱) نشان داد که میزان استفاده از فضای مجازی ارتباط معنی داری با ارتکاب رفتارهای انحرافی داشت. در جمع بندی کلی می توان اشاره کرد که خشم سرکوب شده و احساس انومی حاصل از استفاده از فضای مجازی موجب بروز پرخاشگری در نوجوان می

¹ Zhang, Hou, Wu, Li, Hao & Wu

² Wartberg, Thomasius & Paschke

³ Horwood & Anglim

⁴ Zhang, Bai, Jiang, Yang & Zhou

⁵ Feiss, Dolinger, Merritt, Reiche, Martin, Yanes & Pangelinan

⁶ Mansouri, Shahdadi, Arefi & Shahaki Vahed

⁷ Shalani, Alimoradi & Sadeghi

⁸ Herbert & Forman

⁹ Billings & Moos

¹⁰ Wang, Hao, Tu, Peng, Wang, Li & Zhu

¹¹ . Nam

شود و می بایست عوامل موثر در خشم سرکوب شده و آنومی شناسایی و کنترل گردد تا پیامدهای روانشناختی منفی برای دانشجویان نداشته باشد.

ملاحظات اخلاقی: اصول اخلاقی کاملاً رعایت شده است، شرکت کنندگان می توانستند هر زمان که مایل باشند پرسشنامه را ترک کنند و تمامی اطلاعات محرمانه می باشد.

تشکر و قدردانی: این مقاله برگرفته از یک کار پژوهشی است. بدین وسیله از همه شرکت کنندگان در پژوهش و همه عزیزانی که ما را در این پژوهش یاری کردند کمال تشکر و قدردانی را داریم.

تعارض منافع: بنابر اظهار نویسندگان این مقاله تعارض و منافع ندارد.

منابع

امیری، سهراب، سپهریان آذر، فیروزه. (۱۳۹۷). اعتباریابی ویژگی‌های روان‌سنجی نسخه کوتاه پرسش‌نامه اعتیاد به اینترنت یانگ. رویش روان شناسی. ۷(۱-پیاپی ۲۲). ۶۵-۹۲. [https://ensani.ir/fa/article/392978]

بحری بیناباج، نرجس، صادق مقدم، لیللا، خدادوست، لیلی، محمدزاده، جلال، بنفشه، الهه. (۱۳۹۰). وضعیت اعتیاد به اینترنت و ارتباط آن با سلامت عمومی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی گناباد. مجله مراقبت های نوین. ۸(۳-پیاپی ۳۱). ۱۷۳-۱۶۶. [http://magiran.com/p992030]

پاک خصال، اعظم. (۱۳۹۴). تأثیر کاهش سرمایه اجتماعی بر آنومی اجتماعی زنان ساکن شهر تهران. پژوهشنامه مددکاری/اجتماعی ۲۰(۴). ۳۶-۶۵. [doi: 10.22054/rjsw.2015.7066]

پورافکاری، نصراله، حکیمی نیا، بهزاد، عنایتی، حدیث، (۱۳۹۰)، مطالعه ارتباط بین آنومی، اقتدارگرایی و تمایل به رفتار انحرافی (مطالعه موردی: دانشجویان دانشگاه شهید چمران اهواز)، نشریه جامعه شناسی اقتصادی و توسعه. ۱۴(۲). ۹۰-۶۷. [https://civilica.com/doc/1742973]

پیری، زهرا، امیری مجد، مجتبی، بزازیان، سعیده، قمری، محمد. (۱۳۹۸). نقش میانجی راهبردهای مقابله‌ای در رابطه بین دشواری تنظیم هیجان و اعتیاد به اینترنت. طب داخلی روز. ۲۶(۱). ۵۳-۳۸. [URL: http://imtj.gmu.ac.ir/article-۱-۳۲۶۲-fa.html]

جواد، عباس، بارانی، فاطمه. (۱۳۹۶). بررسی وضعیت اعتیاد به اینترنت و ارتباط آن با رفتارهای پر خطر در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بیرجند، دومین کنگره ملی روان شناسی و آسیب های روانی-اجتماعی، چابهار. [https://civilica.com/doc/745206]

جوکار، مهران، کرمی، جهانگیر، مؤمنی، خدامراد (۱۴۰۱). آزمون مدل اعتیاد به اینترنت بر اساس جنبه های آسیب شناسی روانی، شخصیتی و شناخت اجتماعی با میانجی گری راهبردهای مقابله ای و انتظارات استفاده از اینترنت. مجله علوم روانشناختی. ۲۱(۱۱۸). ۲۰۰۳-۲۰۲۰. [URL: http://psychologicalscience.ir/article-۱-۱۶۴۱-fa.html]

حاجیان، مژگان، نیکونژاد، فروغ. (۱۴۰۰). نقش میانجیگر سبکهای مقابله با کرونا و استرس ادراک شده در رابطه بین حمایت اجتماعی و پرخاشگری در نوجوانان. مجله روانشناسی بالینی ۱۳(۲-پیاپی ۵۰). ۱۳۳-۱۴۶. [doi: 10.22075/jcp.2021.23050.2124]

حسین زاده، علی حسین، بوداکی، علی، خمیسی، امل. (۱۴۰۱). تعیین گره های اجتماعی و روان شناختی گرایش به ارتکاب جرم (مورد مطالعه: جوانان ۱۸ تا ۲۹ سال شهر اهواز). جامعه‌شناسی نهادهای اجتماعی. ۹(۱۹). ۷-۳۴. [doi: 10.22080/ssi.2022.22893.1954]

حشمتی، رسول، فرج پور نیری، سپیده، کهتری، لیللا. (۱۳۹۸). بررسی نقش پیش‌بین سرکوبگری هیجانی، خشم و مشکلات بین فردی در رفتارهای پرخطر دانشجویان دانشگاه تبریز. فصلنامه مدیریت ارتقای سلامت. ۹(۱). ۶۸-۵۹. [http://jhpm.ir/article-1-991-fa.html]

خانلری، فائزه، فرهادی، هادی. (۱۴۰۱). رابطه متغیرهای روانشناختی و علائم روانشناختی با اعتیاد به اینترنت (یک مطالعه مروری). نشریه روانشناسی اجتماعی. ۱۰ (۶۶). ۲۹-۱.

[<https://elmnet.ir/doc/2598773-81431>]

داوری، علی، رضازاده، آرش (۱۳۹۲)، مدلسازی معادلات ساختاری با نرم افزار Smart Pls، انتشارات جهاد دانشگاهی، تهران.
ذوقی، لیلا، اجیل چی، بیتا، شاهرضا گماسبی، مهدی، اعتمادی، احمد رضا، مشهدی غلامعلی، فاطمه. (۱۳۹۹). پیش‌بینی اعتیاد به اینترنت بر اساس متغیرهای احساس تنهایی و کیفیت خواب با میانجی‌گری تنظیم هیجان در زنان متأهل. مجله پژوهش‌های انتظامی - اجتماعی زنان و خانواده. ۸ (۲). ۴۷۰-۴۹۱. [<http://noo.rs/VOXu4>]

ذوقی، لیلا. (۱۴۰۱). مدل اعتیاد به اینترنت براساس هوش فرهنگی، پنج عامل بزرگ شخصیت، و رفتارهای پرخطر، با میانجی‌گری تنظیم هیجان. [۱۰.۳۰۴۸۷/jcp.۲۰۲۲.۳۱۸۹۹۲.۱۳۴۷] شناختی هیجان در دانشجویان. روان‌شناسی فرهنگی. ۲۶ (۲). ۱۸۴-۲۰۷.
زهیری، فاطمه و کوشکی، شیرین (۱۳۹۷). رابطه تحمل ناکامی و استرس ادراک شده با پرخاشگری در دانش آموزان، پنجمین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه، تهران. [<https://civilica.com/doc/861477>]

عبدی حمل آباد، محسن، کاظمی، رضا، ابوطالبی، قاسم، تکلوی، سمیه. (۱۴۰۲). اثربخشی معنادرمانی بر اضطراب کرونا و سرسختی روانشناختی در دانشجویان دارای آشفتگی هیجانی. فصلنامه علمی مطالعات روانشناختی. ۱۹ (۲). ۸۷-۱۰۰.
[doi: 10.22051/PSY.2023.43524.2777]

عظیم پور، علیرضا، نعمتی هابیل، فاطمه، هادیان فرد، حبیب. (۱۳۹۹). پیش‌بینی پرخاشگری دانشجویان بر اساس هوش، خلق و خو و دلبستگی. مجله پژوهش‌های روان‌شناسی اجتماعی. ۱۰ (۳۷). ۸۶-۶۵. [doi: 10.22034/spr.2020.109697]

فتحی، آیت اله، شریفی رهنمو، سعید، آقازاده، راحله. (۱۴۰۱). رابطه مؤلفه‌های اعتیاد موبایلی با میزان سلامت روانی - اجتماعی و قانون‌گریزی جوانان. فصلنامه آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت. ۱۰ (۲). ۱۸۵-۱۹۴. [10.52547/ijhehp.10.2.7]

فتحی، آیت اله، صادقی، سولماز، ملکی راد، علی اکبر، شریفی رهنمو، سعید، رستمی، حسین، عبدالمحمدی، کریم. (۱۳۹۹). تأثیر میزان استفاده از فضای مجازی بر سبک زندگی ارتقا‌دهنده سلامت و اضطراب کرونای جوانان. مجله روانپزشکی و روانشناسی بالینی ایران، ۲۶ (۳). ۳۳۲-۳۴۷. [doi: 10.32598/JAMS.23.COV.1889.2]

فتحی، آیت اله، محمدی، شروین، بازدار، صیاد. (۱۳۹۹). اثربخشی آموزش هوش هیجانی بر پرخاشگری و سازگاری فردی و اجتماعی دانش‌آموزان. آموزش و ارزشیابی (علوم تربیتی)، ۱۳ (۵۰)، ۵۹-۸۱. [doi: 10.30495/JINEV.2020.1890613.2099]

کاظمی، زهرا، قاسمی، قاسم. (۱۴۰۲). عوامل اجتماعی مؤثر بر خشونت خانگی علیه زنان (مطالعه موردی شهرستان کرج). مجله پژوهش‌های حقوق جزا و جرم‌شناسی. ۱۱ (۲۱). ۱۶۳-۱۳۱. [doi: 10.22034/jclc.2022.329765.1653]
محمدی، فریبا، حسینیان، سیمین، یزدی، سیده منور، مردانی راد، مژگان. (۱۴۰۱). نقش میانجی‌گری خشم در رابطه بین حمایت اجتماعی ادراک شده با قلدری قربانی سایبری در دختران نوجوان. نشریه علمی فرهنگی تربیتی زنان و خانواده. ۱۷ (۶۰). ۱۳۱-۱۵۳.

[<https://civilica.com/doc/1528923>]

محمدی موسوی، سیدرضا، بهرامی پور اصفهانی، منصوره. (۱۴۰۱). اثربخشی راهبرد کاهش استرس مبتنی بر توجه آگاهی بر فراهیجان، راهبردهای مقابله‌ای، واکنش‌پذیری هیجانی و کنترل خشم نوجوانان متعارض ۱۵-۱۸ سال. فصلنامه تعالی مشاوره و روان‌درمانی. ۱۱ (۴۴). ۱۲-۳۲. [۲۰.۱۰۰۱.۱.۲۵۳۸۲۷۹۹.۱۴۰۱.۱۱.۴۴.۲.۵]

نظری، مهسا، لطفی، مژگان، امینی، مهدی. (۱۳۹۹). نقش واسطه‌ای دشواری‌های تنظیم هیجان در رابطه بین الگوهای ارتباطی خانواده با گرایش به رفتارهای پرخطر و اعتیاد به اینترنت. رویش روان‌شناسی. ۹ (۱۱). ۶۵-۷۶. [<http://frooyesh.ir/article-1-2333-fa.html>]

<https://go.gale.com/ps/i.do?id=GALE%7CA357760558&sid=googleScholar&v=2.1&it=r&linkaccess=abs&issn=00131172&p=AONE&sw=w>

Billings, A. G., & Moos, R. H. (1984). Coping, stress, and social resources among adults with unipolar depression. *Journal of Personality and Social Psychology*, 46(4), 877–891. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.46.4.877>

Buss, A. H., & Perry, M. (1992). The Aggression Questionnaire. *Journal of Personality and Social Psychology*, 63(3), 452–459. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.63.3.452>

Casale S., Caplan SE., & Fioravanti G.(2016). Positive metacognitions about Internet use: The mediating role in the relationship between emotional dysregulation and problematic use. *Addictive Behaviors*, 59, 84-8. DOI:10.1016/j.addbeh.2016.03.014

Feiss, R., Dolinger, S. B., Merritt, M., Reiche, E., Martin, K., Yanes, J. A., Thomas, C. M., & Pangelinan, M.(2019). A systematic review and meta-analysis of school-based stress, anxiety, and depression prevention programs for adolescents. *Journal of youth and adolescence*, 48(9), 1668-1685. [10.1007/s10964-019-01085-0](https://doi.org/10.1007/s10964-019-01085-0)

Gazo, A. M., Mahasneh, A. M., Abood, M. H., & Muhediat, F. A. (2020). Social Self-Efficacy and Its Relationship to Loneliness and Internet Addiction among Hashemite University Students. *International Journal of Higher Education*, 9 (2), 144-155. [10.5430/ijhe.v9n2p144](https://doi.org/10.5430/ijhe.v9n2p144)

Gutiérrez-Cobo MJ., Megías-Robles A., Gómez-Leal R., Cabello R., & Fernández-Berrocal P.(2023). Emotion regulation strategies and aggression in youngsters: The mediating role of negative affect. *Heliyon*, 9(3). [10.1016/j.heliyon.2023.e14048](https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2023.e14048)

Hay P., & Williams SE.(2013). Exploring relationships over time between psychological distress, perceived stress, life events and immature defense style on disordered eating pathology. *J BMC Psychology*, 1(1), 1-8. DOI: [10.1186/2050-7283-1-27](https://doi.org/10.1186/2050-7283-1-27)

Herbert, J. D., & Forman, E. M. (Eds.). (2011). Acceptance and mindfulness in cognitive behavior therapy: Understanding and applying the new therapies. John Wiley & Sons, Inc.. <https://doi.org/10.1002/9781118001851>

Hormes, J. M., Kearns, B., & Timko, C. A. (2014). Craving Facebook? Behavioral addiction to online social networking and its association with emotion regulation deficits. *Addiction*, 109(12), 2079–2088. <https://doi.org/10.1111/add.12713>

Horwood, S., & Anglim, J. (2020). Self and Other Ratings of Problematic Smartphone Use: The Role of Personality and Relationship Type. *Computers in Human Behavior*, 116. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2020.106634>

Kwak, Y., Kim, H., & Ahn, J. W. (2022). Impact of Internet usage time on mental health in adolescents: using the 14th Korea youth risk behavior web-based survey 2018. *Y(3)*, e.0264948. DOI: [10.1371/journal.pone.0264948](https://doi.org/10.1371/journal.pone.0264948)

Larsson, J., Bjureberg, J., Zhao, X., & Hesser, H. (2023). The inner workings of anger: A network analysis of anger and emotion regulation. *Journal of clinical psychology*, 80(2), 437-455. [10.1002/jclp.23622](https://doi.org/10.1002/jclp.23622).

MacManus, D., Rona, R., Dickson, H., Somaini, G., Fear, N., & Wessely, S. (2015). Aggressive and violent behavior among military personnel deployed to Iraq and Afghanistan: prevalence and link with deployment and combat exposure. *Epidemiologic reviews*, 37(1), 196-212. (<https://doi.org/10.1093/epirev/mxu006>)

Mansouri A, Shahdadi H, Arefi F., & Shahaki Vahed A.(2016). Study of the relationship between perceived Stress and aggression in patients with type II diabetes referring to diabetes clinic of zabol. *J Diabetes Nurs*, 4 (2), 40-47. <http://jdn.zbmu.ac.ir/article-1-186-en.html>

Miles SR., Menefee DS., Wanner J., Teten Tharp A., & Kent TA. (2016). The Relationship Between Emotion Dysregulation and Impulsive Aggression in Veterans With Posttraumatic Stress Disorder Symptoms. *J Interpers Violence*, 31(10), 1795-1816. doi: [10.1177/0886260515570746](https://doi.org/10.1177/0886260515570746)

- Miles, S. R., Tharp, A. T., Stanford, M., Sharp, C., Menefee, D., & Kent, T. A. (2015). Emotion dysregulation mediates the relationship between traumatic exposure and aggression in healthy young women. *Personality and Individual Differences*, 76, 222–227. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2014.11.058>
- Moroń, M., & Biolik-Moroń, M. (2021). Emotional awareness and relational aggression: The roles of anger and maladaptive anger regulation. *Personality and Individual Differences*, 173, Article 110646. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2021.110646>
- Moyano-Díaz E., Palomo-Vélez G., Olivos-Jara P., & Maya-López Y.(2023). Anomie, irritation, and happiness in the Chilean society post-social outbreak. *Front Psychology*,14:1145121. doi: 10.3389/fpsyg.2023.1145121.
- Nam, S. J. (2021). Deviant behavior in cyberspace and emotional states. *Current Psychology*, 42, 1-10. [10.1007/s12144-021-02370-7](https://doi.org/10.1007/s12144-021-02370-7)
- Pillay, S., Riaz, S., & Dorasamy, N. (2023). Examining the work–life balance of immigrants in Australia: An anomie theory perspective. *International Journal of Intercultural Relations*. 93(2). 101753. [10.1016/j.ijintrel.2023.101753](https://doi.org/10.1016/j.ijintrel.2023.101753).
- Polgar-Matthews, M.(2011). Exploring Anomie in a Special Life-Stage: Adolescent Anomie and Aggression. A Thesis Submitted in Partial Fulfillment Of the Requirements for the Degree of Master of Arts -In The Faculty of Social Science and Humanities - Criminology Program -University of Ontario Institute of Technology. https://library-archives.canada.ca/eng/services/services-libraries/theses/Pages/list.aspx?NW_S=Polgar-Matthews%2C+Marie.&wbdisable=true
- Sârbu EA., Nadolu B., Runcan R., Tomiță M., & Lazăr F (2022) Social predictors of the transition from anomie to deviance in adolescence, 17(6): e•۲۶۹۲۳۶. <https://doi.org/۱۰.۱۳۷۱/journal.pone.۰۲۶۹۲۳۶>
- Shalani B., Alimoradi F., & Sadeghi S.(2018). The relationship between stress coping strategies and social skills with aggression in deaf female students, 16(2), 11-18. DOI:10.21859/psj.16.2.11
- Sharf, R.S.(2015). Theories of psychotherapy & counseling: Concepts and cases. Cengage Learning, <https://www.abebooks.com/9781305087323/Theories-Psychotherapy-Counseling-Concepts-Cases-1305087321/plp>
- Spielberger, C. D.(1999). Professional manual for the State-Trait Anger Expression Inventory- ۲ (STAXI-۲). Odessa, FL. Psychological Assessment Resources. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/9780470479216.corpsy0942>
- Taşören, A. B., & Burhan, S. (2022). The Role of Emotional Distress in the Relationship between-COVID- ۱۹ Burnout and Academic Burnout in University Students. *Journal of Society Research*, 19(46), 353-340. [10.26466/opusjsr.1065787](https://doi.org/10.26466/opusjsr.1065787)
- Usova, O. V., Usov, V. V., Kostina, N. B., & Duran, T. V. (2021). Deviant behaviour of adolescents as a manifestation of individual anomie: Social and gender aspects of the problem. *The Education and science journal*, 23(5), 164-192. DOI:10.17853/1994-5639-2021-5-164-192
- Vilca, L. W., Gonzales, R. D., Pariona-Millán, V., Caycho-Rodríguez, T., & White, M. (2022). Development and Validation of the Social Anomie Brief Scale (SAS10) Against the New Standards Implemented During the COVID- ۱۹ Pandemic. *Electronic Journal of General Medicine*, 19(3):em375. DOI:10.29333/ejgm/11911
- Villanueva-Moya, L., Herrera, M., Sánchez-Hernández, M. D. & Expósito, F. (2022). #Instacomparison: Social Comparison and Envy as Correlates of Exposure to Instagram and Cyberbullying Perpetration. *Psychological Reports*, 126(3), 1284-1304. DOI: ۰۰۳۳۲۹۴۱۲۱۱۰۶۷۳۹۰/۱۰,۱۱۷۷
- Wang, J., Hao, Q. H., Tu, Y., Peng, W., Wang, Y., Li, H., & Zhu, T. M. (2022). Assessing the association between internet addiction disorder and health risk behaviors among adolescents and young adults: a systematic review and meta-analysis. *Frontiers in Public Health*, 10. 809232. [10.3389/fpubh.2022.809232](https://doi.org/10.3389/fpubh.2022.809232).

Wartberg, L., Thomasius, R., & Paschke, K. (2021). The relevance of emotion regulation, procrastination, and perceived stress for problematic social media use in a representative sample of children and adolescents. *Computers in Human Behavior*, 121, Article 106788. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2021.106788>

Yalçın, Y.G.(2022). Investigation of Internet Addiction and Anger Expression Styles of Students of the Faculty of Sports Sciences. *Pakistan Journal of Medical & Health Sciences*, 16(4), 724-728. <https://doi.org/10.53350/pjmhs22164724>

Yang, S.(2022). Research on the Moral Problems of Adolescents' Network Anomie in China. *Proceedings of the 2022 5th International Conference on Humanities Education and Social Sciences (ICHESS 2022)*, 1042-1050. <https://doi.org/3-89-494069-2-978/10.2991.121>

Yildiz, M. A. (2017). Emotion regulation strategies as predictors of internet addiction and smartphone addiction in adolescents. *Journal of Educational Sciences and Psychology*, 7 (1), 66-78. <https://www.sid.ir/paper/765985/en>
Young, K. S. (1998). Internet addiction: The emergence of a new clinical disorder. *CyberPsychology & Behavior*, 1(3), 237-244. <https://doi.org/10.1089/cpb.1998.1.237>

Young, K.S. (2004). Internet Addiction: A New Clinical Phenomenon and Its Consequences. *American Behavioral Scientist*. 48. 402-415. [10.1177/0002764204270278](https://doi.org/10.1177/0002764204270278)

Zdzikot, T. (2022). Cyberspace and cybersecurity. in Chałubińska-Jentkiewicz, K. Radoniewicz, F., Zieliński, T. (eds.) *Cybersecurity in Poland*. 1st edn. Cham: Springer, 9-21. https://doi.org/10.1007/978-3-030-78551-2_2

Zhang, R. p., Bai, B. y., Jiang, S., Yang, S., & Zhou, Q. (2019). Parenting styles and Internet addiction in Chinese adolescents: Conscientiousness as a mediator and teacher support as a moderator. *Computers in Human Behavior*, 101, 144-150. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2019.07.019>

Zhang, Y., Hou, Z., Wu, S., Li, X., Hao, M., & Wu, X. (2022). The relationship between internet addiction and aggressive behavior among adolescents during the COVID-19 pandemic: Anxiety as a mediator. *Acta Psychologica*, 227, 1-7. <https://doi.org/10.1016/j.actpsy.2022.103612>

Examining the role of suppressed anger and sense of anomie in the dimensions of youth aggression with the mediating role of cyberspace addiction

Dorsa Razm sefat

Master of science in General Psychology
Department of Psychology, Faculty of Psychology
, Islamic Azad University, Tabriz, Iran

Ayatollah Fathi *

Research Center for Cognitive & Behavioral Sciences in Police,
Directorate of Health, Rescue & Treatment,
Police Headquarter, Tehran, Iran.
Department of Resources and Organization, Research School of
Management and Resources, Naja Research Institute of Organizational
Sciences and Social Studies, Tehran, Iran.

1-1-

Abstract-1-2

The present study was conducted with the aim of investigating the role of suppressed anger and feeling of anomie in the dimensions of youth aggression with the mediation of cyberspace addiction, which was a descriptive-correlational research of the structural equation model type. The statistical sample consisted of 350 people who were selected by random-cluster sampling among all the students of Tabriz. The data collection tools included questionnaires of aggression, state-trait anger, feelings of anomie, and cyberspace internet addiction. Data analysis was done by structural equation model method in PLS program. The findings indicate the appropriate validity of the constructs and the general model of the research has a strong fit. Also, the general role of the two variables of suppressed anger and sense of anomie in the dimensions of aggression and cyberspace addiction is significant. According to the results of the VAF test, the total effect of "feeling of anomie" on "aggression dimensions" and "suppressed anger" in "aggression dimensions" through the mediating variable of "Cyberspace addiction" is 20.6% and 17.7%, respectively. According to the obtained results, suppressed anger and sense of anomie play a role in the dimensions of youth aggression with the mediation of cyberspace addiction.

Keywords: "suppressed anger", "sense of anomie", "dimensions of aggression", "Cyberspace addiction", "young people"

12th International Conference on

Obstetrics, Infertility
and Mental health

Event Place: Tbilisi, Georgia

www.wmconf.ir

دوازدهمین کنفرانس بین المللی

زنسان، زایمان، ناباروری و بهداشت روانی | گرجستان

12th International Conference on Obstetrics, Infertility and Mental health

PUBLISH IN JOURNALS

۲۲ شهریور ماه ۱۴۰۲